

«Затверджую»

Голова Приймальної комісії
Національного університету
«Острозька академія»

І. Д. Пасічник

28 лютого 2019 року

Програма додаткового вступного випробування

для вступників на навчання для здобуття ступеня магістра
зі спеціальності 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні
студії», освітньо-професійна програма «Країнознавство»

Програма додаткового вступного випробування для вступників на навчання для здобуття ступеня магістра зі спеціальності 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії», освітньо-професійна програма «Країнознавство». – Укладачі: доц. І.Г. Шишкін, доц. О. Г. Подворна – Острог: НаУОА, 2019.

Програма розглянута та схвалена на засіданні кафедри країнознавства (Протокол № 7 від 18 лютого 2019 року).

Програма розглянута та схвалена на засіданні Приймальної комісії Національного університету «Острозька академія» (Протокол № 3 від 28 лютого 2019 року).

Пояснювальна записка

Програма додаткового вступного випробування складається з таких блоків питань як: «Дипломатична та консульська служба», «Зовнішня політика країн світу», «Теоретичні основи країнознавства».

Навчальна дисципліна **«Дипломатична та консульська служба»** є базовою професійно-орієнтованою дисципліною підготовки фахівців з міжнародних відносин і має за мету ознайомити студентів з основними характеристиками, особливостями та організацією сучасної дипломатичної та консульської служби України та зарубіжних країн, також розвинути у студентів початкові знання і вміння роботи в центральних державних органах у сфері реалізації зовнішньої політики України та навички професійної дипломатичної діяльності в закордонних органах зовнішніх зносин держави.

Навчальна дисципліна «Дипломатична та консульська служба» забезпечує знання:

- базових дипломатичних понять, термінів та категорій;
- історії становлення та розвитку дипломатичної служби як окремої державної інституції;
- процесу становлення, особливостей організації та функціонування дипломатичної служби України;
- механізму діяльності МЗС України, його центральних та закордонних структурних підрозділів;
- механізмів прийняття та організації виконання зовнішньополітичних рішень;
- методів і засобів дипломатичної діяльності, в тому числі основних принципів, форм та методів роботи дипломатичних представництв;
- організації інформаційно-аналітичного і організаційно-технічного супроводження дипломатичної діяльності;
- принципів документообігу в дипломатичній службі;
- змісту нормативно-правової бази забезпечення функціонування дипломатичної служби;
- порядку проходження дипломатичної служби;
- особливостей відбору, призначення і оцінки праці дипломатичних працівників;
- специфіки дипломатичного забезпечення багатосторонньої дипломатії;
- порядку встановлення консульських відносин та особливостей діяльності консульських установ;
- особливостей діяльності спеціальних місій;
- основних форм і засобів дипломатичної комунікації та протокольного забезпечення дипломатичної діяльності;
- проблематики сучасної економічної дипломатії та практики роботи торговельно-економічних місій.

Зовнішня політика країн світу

Метою курсу є надання студентам цілісних і комплексних знань про засади та основні риси зовнішньої політики країн світу, а також пояснити їм роль та значення чинників, що впливають на її формування та еволюцію.

Основними завданнями, які ставить навчальна дисципліна є:

- надання сучасних та комплексних знань щодо становища країн світу на міжнародній арені;
- вивчення нормативно-правової бази здійснення цими країнами зовнішньої політики біполярний та у постбіполярний періоди;
- вивчення особливостей зовнішньої політики Великобританії;
- вивчення особливостей зовнішньої політики Франції;
- вивчення особливостей зовнішньої політики Італії;
- вивчення особливостей зовнішньої політики ФРН;
- вивчення особливостей зовнішньої політики Іспанії;
- вивчення особливостей зовнішньої політики Греції;
- вивчення особливостей зовнішньої політики Словенії;
- вивчення особливостей зовнішньої політики Угорщини;
- вивчення особливостей зовнішньої політики Румунії;
- вивчення особливостей зовнішньої політики Бразилії;
- вивчення особливостей зовнішньої політики Куби;
- вивчення особливостей зовнішньої політики Мексики;
- вивчення особливостей зовнішньої політики Чилі.

Теоретичні основи країнознавства

У результаті вивчення навчального курсу студенти повинні засвоїти знання з основних теоретичних питань країнознавства.

Мета та завдання навчальної дисципліни

Проведення лекційного курсу є глибоке засвоєння студентами загальних теоретичних засад наукового країнознавства з точки зору міждисциплінарного підходу; сутності основних концепцій і напрямів досліджень сучасного країнознавства.

Основними завданнями які вимагаються для реалізації поставленої мети є:

- Засвоїти знання з основних теоретичних питань країнознавства: сутність комплексного країнознавства як міждисциплінарної наукової дисципліни.
- Вивчити основні методологічні засади сучасного країнознавства.
- Проаналізувати історичний розвиток наукового країнознавства (у давнину, середньовіччі, новий час).
- Дослідити провідні концепції сучасного країнознавства.
- Виокремити сутність і провідні напрями досліджень таких основних складових наукового країнознавства: фізико-географічного, екологічного, політичного, економічного, антропологічного, соціального, культурологічного та релігійного.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні знати:

- Об'єкт і предмет країнознавчих досліджень.
- Методи і джерельну базу країнознавства.

- Сутність типології, класифікації та регіоналізації країн світу.
- Функції та значення загальних відомостей про країну.
- Географічне положення, розміри і форми території та кордони країни.
- Природні умови та природно-ресурсний потенціал країни.
- Історія формування етносу, держави і суспільства.
- Демографічні особливості країнознавчих досліджень.
- Етнографічні основи країнознавства.
- Роль релігії та церкви у країнознавчих дослідженнях.
- Культуру та мистецтво, науку та засоби масової інформації країни.
- Соціально-економічні основи країнознавчих досліджень.

вміти:

- Характеризувати провідні методологічні принципи (підходи) наукового країнознавства. Аналізувати розвиток країнознавчих ідей на різних історичних етапах.
- Виявляти сутність теоретичних концепцій сучасного країнознавства.
- Характеризувати географічне положення країни (у різних аспектах), природні умови та ресурси, екологічну ситуацію, особливості політичного життя, економічний розвиток господарства та окремих його галузей, демографічну ситуацію й окремі її складові, умови та рівень життя населення, культурне та релігійне життя в країні.

Орієнтовна тематика питань для підготовки до вступу у магістеріум

1. Сутність понять «дипломатичний протокол», «етикет» та «церемоніал».
2. Віденський (1815) та Аахенський (1818) конгреси та їх значення для дипломатичного протоколу.
3. Наукова база дипломатичного протоколу.
4. Поняття та принципи дипломатичного протоколу.
5. Роль та значення дипломатичного протоколу у міжнародних відносинах.
6. Визнання держав, встановлення дипломатичних відносин, заснування дипломатичного представництва та їх види.
7. Призначення та відкликання дипломатичного представника. Церемоніал вручення вірчих грамот.
8. Дипломатичне старшинство. Класи і ранги дипломатичних працівників.
9. Професійні вимоги та вимоги до особистих якостей дипломата.
10. Поняття «дипломатичний корпус». Дуаєн корпусу, його функції і обов'язки.
11. Визначення та суть дипломатичних привілеїв та імунітетів.
12. Правила поведінки дипломата в державі перебування.
13. Роль дружин дипломатів у протокольній практиці диппредставництв.
14. Підготовка та проведення візитів.
15. Особливості складання програми візитів.
16. Класифікація, місце та роль дипломатичних прийомів у дипломатичній практиці.
17. Підготовка дипломатичного прийому.
18. Схема та правила розсаджування гостей на дипломатичних прийомах.
19. Етикет поведінки господарів і гостей під час дипломатичних прийомів.
20. Процедура запрошення на дипломатичний прийом.

21. Дипломатична бесіда. Запис бесіди.
22. Телефонна розмова та її запис.
23. Візитні картки дипломатів та їхнє застосування.
24. Документи зовнішньодипломатичного листування.
25. Документи внутрішнього листування.
26. Основні вимоги до складання документів дипломатичного листування.
27. Символи суверенної держави та міжнародний етикет стосовно них.
28. Участь дипломатичного корпусу в офіційних церемоніях.
29. Розсаджування запрошених по автомобілях.
30. Особливості європейської дипломатії (Великобританія, Франція, Німеччина, Італія).
31. Особливості дипломатії деяких держав Північної та Південної Америки.
32. Особливості дипломатії Азіатсько-Тихоокеанського регіону (Японія, Китай, Індія, Австралія).
33. Етикет поведінки за столом.
34. Зовнішній вигляд дипломата.
35. Етикет дарування та прийняття подарунків.
36. Дипломатія та зовнішня політика. Роль і місце дипломатії у проведенні зовнішньої політики держави.
37. Роль дипломатії на початку XXI століття у вирішенні глобальних проблем сучасності.
38. Двостороння та багатостороння дипломатія.
39. Загальні характеристики сучасної дипломатичної служби. Вимоги, стандарти, проблеми.
40. Система державних органів зовнішніх зносин: загальні принципи її організації.
41. Процедура призначення глави дипломатичного представництва.
42. Поняття «агредман». Запит на агредман.
43. Поняття «вірчі грамоти», «відкличні грамоти». Процедура їх вручення.
44. Порядок призначення та вступу на посаду членів дипломатичного персоналу.
45. Порядок призначення військових аташе.
46. Персонал дипломатичних представництв.
47. Поняття «ротація кадрів дипломатичної служби».
48. Основні функції дипломатичних представництв та засоби їх виконання.
49. Функція ведення переговорів дипломатичного представництва.
50. Представницька функція дипломатичного представництва.
51. Критерії оцінки діяльності посольства.
52. Вимоги до посилення економічної складової в дипломатичній діяльності.
53. Дипломатична пошта: правовий статус та порядок доставки.
54. Дипломатичні кур'єри. Функції, обов'язки, привілеї та імунітети.
55. Специфічні галузі дипломатії.
56. Економічна дипломатія.
57. Статус та функції торговельно-економічної місії у складі дипломатичних представництв.
58. Завершення дипломатичної місії.

59. Привілеї та імунітети дипломатичних представництв як органу зовнішніх зносин держави.
60. Історія виникнення та становлення консульського інституту.
61. Процедура призначення глави консульської установи.
62. Категоризація персоналу консульських установ.
63. Консульська екзекватура. Консульський патент. Консульський округ.
64. Інститут почесних (нештатних) консулів.
65. Основні консульські функції та засоби їх здійснення.
66. Завершення консульської місії.
67. Спеціальні місії як форма дипломатії: історія зародження та розвитку.
68. Порядок призначення, склад, повноваження та функції спеціальних місій.
69. Постійні представництва держави при міжнародних організаціях: структура та персонал.
70. Основні функції постійного представництва при міжнародних організаціях.
71. Міжнародні (міжурядові) конференції як форма багатосторонньої дипломатії. Правовий статус, функції, компетенція.
72. Вимоги до форми і змісту дипломатичних документів.
73. Вербальна нота. Вимоги до її складання.
74. Особиста нота. Вимоги до її складання.
75. Загальні правила та методи ведення дипломатичних переговорів.
76. Історія та основні етапи становлення інституту міжнародних та дипломатичних переговорів.
77. Переговори як засіб спілкування держав та обміну думками.
78. Переговори як метод контролювання та врегулювання міжнародних конфліктів, засіб вирішення суперечок.
79. Вплив процесів глобалізації на інститут міжнародних переговорів.
80. Охарактеризуйте методи вивчення переговорів.
81. Охарактеризуйте таку стратегію ведення переговорів як «жорсткий торг».
82. Міжнародні і дипломатичні переговори: поняття та особливості на сучасному етапі.
83. Організаційна та теоретична підготовка до переговорів.
84. Варіанти розсаджування учасників делегації на переговорах.
85. «Досьє» переговорів. Етапи переговорів.
86. «Принципова» стратегія ведення переговорів: характеристика.
87. Інститут посередників на міжнародних і дипломатичних переговорах.
88. Кулуарна робота.
89. Вимоги, які висуваються до посередника.
90. Характеристика таких видів підсумкових документів як угода, конвенція, протокол, обмін нотами, декларація, меморандум, комюніке, *modus vivendi* та договір.
91. Міжнародний договір: визначення, структура, етапи укладання.
92. Поняття стилю переговорів.
93. Роль національних стилів в міжнародних і дипломатичних переговорах.
94. Американський переговорний стиль.
95. Німецький переговорний стиль.
96. Англійський переговорний стиль.

97. Французький переговорний стиль.
98. Японський переговорний стиль.
99. Китайський переговорний стиль.
100. Арабський переговорний стиль.
101. Основи засади та характеристика зовнішньої політики Великобританії у біполярний період.
102. Курс Великобританії «на схід від Суєца».
103. Характер відносин Великобританії з ФРН.
104. Позиція Великобританії щодо європейських збройних сил.
105. Великобританія — союзник США в антитерористичній коаліції.
106. Ядерний компонент в оборонній і зовнішній політиці Великобританії.
107. Позиція Великобританії щодо розширення ЄС та НАТО.
108. Політика Великобританії щодо країн пострадянського простору.
109. Відносини Великобританії та України.
110. Великобританія і сучасні проблеми західноєвропейської інтеграції.
111. Пріоритети в зовнішньополітичній стратегії Франції.
112. Принципи і основні риси зовнішньої політики Франції у біполярний період.
113. Ядерна зброя й зовнішня політика Парижа.
114. Франція та НАТО.
115. Зміст суперечностей між Францією та США щодо воєнних операцій в Іраку.
116. Відносини Франція—ФРН: партнерство й суперництво.
117. Українсько-французькі відносини.
118. Принципи зовнішньої політики Італії.
119. Італія та ЄС у 1990-х – 2000-х рр.
120. Італія в системі європейської та глобальної безпеки у 1990-х – 2000-х рр.
121. Середземноморський регіон у зовнішній політиці Італії у 1990-х – 2000-х рр.
122. Позиція Італії щодо збройних конфліктів на Балканах.
123. Зовнішня політика Італії в останній період «холодної війни». Підтримка бойкоту Московської олімпіади та участь у програмі СОІ.
124. Іспанія у міжнародних відносинах у Європі у 1990-х – 2000-х рр.
125. Латинська Америка у зовнішній політиці Іспанії у 1990-х – 2000-х рр.
126. Іспанія в системі міжнародних відносин в 80–90-ті роки ХХ ст.
127. Вступ Іспанії до політичних організацій НАТО і ЄС.
128. Принципи та основні риси зовнішньої політики ФРН у біполярний період.
129. Принципи і наслідки об'єднання Німеччини.
130. «Східна політика» ФРН.
131. Позиція ФРН у НАТО, ОБСЄ.
132. Розбіжності між ФРН і США щодо воєнних операцій в Іраку.
133. Ставлення ФРН до ідеї створення європейських збройних сил.
134. Форми участі ФРН в антитерористичних операціях.
135. Стан і перспективи відносин України та ФРН.
136. Характеристика зовнішньополітичної стратегії Угорщини.
137. Відносини Угорщини з НАТО та ЄС.

138. Відносини Угорщини з Україною.
139. Особливості зовнішньої політики Греції в постбіполярну епоху.
140. Еволюція грецької національної оборонної доктрини.
141. Європейська інтеграція Греції.
142. Греко-турецькі відносини.
143. Особливості регіональної політики Греції.
144. Греція та Середземномор'я. Боротьба з міжнародним тероризмом.
145. Кіпрська дилема між Туреччиною та Грецією.
146. Характеристика відносин Греції та Ізраїлю.
147. Відносини Греції та України.
148. Відносини Греції та Росії: енергетичний аспект.
149. Характеристика відносин Греції та Македонії.
150. Зовнішньополітичні відносини Румунії з сусідніми державами та міжнародними організаціями.
151. Відносини Румунії з ЄС.
152. Відносини Румунії з НАТО.
153. Відносини Румунії та України.
154. Відносини Румунії та Молдови
155. Відносини Румунії та США
156. Проблема острова Зміїного у відносинах України та Румунії.
157. Характеристика зовнішньополітичного курсу Словенії.
158. Відносини Словенії з ЄС.
159. Відносини Словенії з НАТО.
160. Відносини Словенії та України.
161. Історія територіальної суперечки між Словенією та Хорватією (Піранська затока).
162. Зовнішня політика Бразилії у 1990-х – 2000-х рр.
163. Співробітництво Бразилія – АТР.
164. Зовнішня політика Мексики у 1990-х – 2000-х рр.
165. Співробітництво Мексика – АТР.
166. Роль Мексики у створенні НАФТА.
167. Відносини Мексики та США.
168. Характеристика зовнішньополітичного курсу Куби на початку ХХІ ст.
169. Вплив краху «радянського блоку» на розвиток Куби наприкінці 80-х- на початку 90-х рр.
170. Відносини Куби та США.
171. Відносини Куби та країн Латинської Америки.
172. Міжнародне положення та зовнішня політика Куби у 1990-х – 2000-х рр.
173. Характеристика зовнішньополітичного курсу Чилі.
174. Співробітництво Чилі – АТР.
175. США в зовнішньополітичній стратегії Чилі.
176. Країнознавство як наука.
177. Об'єкт і предмет країнознавчих досліджень.
178. Країна - основний об'єкт досліджень суспільних наук.
179. Основні періоди становлення та розвитку країнознавства.
180. Методи та джерельна база країнознавчих досліджень.

181. Загальнонаукові та особливі методи досліджень.
182. Синтез як провідний метод країнознавчих досліджень.
183. Джерельна база країнознавчих досліджень
184. Типологія, класифікація, регіоналізація країн світу.
185. Сутність класифікації, типології та регіоналізації.
186. Найбільш поширені способи класифікацій країн світу.
187. Сучасні типологічні схеми країн світу.
188. «Візитна картка країни».
189. Функції та значення загальних відомостей про країну.
190. Історичні особливості виникнення, еволюція форми та змісту державних атрибутів.
191. Інші символи держави (грошові знаки, рослини, тварини, графічні та астральні знаки тощо).
192. Географічне положення, розміри і форми території та кордони країни.
193. Сутність та чинники географічного положення країни.
194. Розміри та форма території країни.
195. Означення політичних кордонів.
196. Природні умови та природно-ресурсний потенціал країни.
197. Відмінність природних умов та природно-ресурсного забезпечення для різних типів країн.
198. Геокультура народів.
199. Природно-ресурсний потенціал та його економічна оцінка.
200. Історія формування етносу, держави і суспільства.
201. Історична база у країнознавчих дослідженнях.
202. Еволюція етнічних спільнот.
203. Участь держави у міжнародних конфліктах.
204. Формування політичної системи країни.
205. Демографічні особливості країнознавчих досліджень.
206. Розмаїття знань про населення і народи. Поділ народів на мовні сім'ї і мовні групи.
207. Демографічна політика держави.
208. Темпи урбанізації і типи урбанізованих територій.
209. Етнографічні основи країнознавства.
210. Етнографія і країнознавство.
211. Народи і політико-психологічні стереотипи.
212. Духовний світ нації та народна творчість.
213. Релігія та церква у країнознавчих дослідженнях.
214. Місце релігії та церкви у сучасному суспільному житті. їхня роль у пізнанні країни.
215. Релігійно-конфесійний склад населення та його динаміка.
216. Історичні та політичні аспекти сучасних релігійних відносин.
217. Культура та мистецтво, наука та засоби масової інформації країни.
218. Культура та мистецтво, їх внесок у презентацію країни в контексті сучасних духовних цінностей.
219. Особливості країнознавчих досліджень науки та засобів масової інформації.

220. Проблеми політичної підпорядкованості, корпоратизації інтересів у ЗМІ.

Список рекомендованої літератури

1. Андріїв Т. Історія членства України в СНД // Політична думка. – 2002. - № 2.
2. Аннан К. Партнерство во имя всемирного сообщества. – НьюЙорк, 1998.
3. Арашидзе Л.Г. Международные отношения в Восточной Азии. Угрозы и надежды. – М.: Международные отношения, 2007. – 295 с.
4. Арбатов А., Благоволин С. и др. Мир вступает в многополярность? // Междунар. жизнь. – 1997. – № 11–12.
5. Асиметрія міжнародних відносин / Під ред. Г.М. Перепелиці, О.М. Субтельного. – К., 2005.
6. Байдак А., Циватий В. Україна і світ // Політика і час. – 2000. - № 21.
7. Бебик В. М. Базові засади політології: історія, теорія, методологія, практика. – К., 2000.
8. Безуглий В., Кузинець С. Регіональна економіка і соціальна географія світу. – К., 2007.
9. Близький Схід: Міжнародна безпека, регіональні відносини та перспективи для України. – К., 2008.
10. Богатуров А. Д. Великие державы на Тихом океане: История и теория международных отношений в Восточной Азии после второй мировой войны (1945–1995). – М., 1997.
11. Бодрук О. Ракетний синдром. Військові потенціали країн третього світу у контексті сучасних міжнародних процесів // Політика і час. – 2002. - № 5.
12. Бурдяк В. Республіка Болгарія на зламі епох. Політична трансформація суспільства. – Чернівці, 2004. – 520 с.
13. Великобритания: эпоха реформ / Под ред. Ал.А. Громыко. – М., 2007. – 536 с.
14. Весь мир. Географическая энциклопедия. – М., 2001.
15. Вознюк В.А. Відкриваю Нідерланди по-українськи. – Чернівці, 2009. – 232 с.
16. Волес В., Волес Г. Творення політики в Європейському Союзі. К., 2004.
17. Гелей С., Рутар С. Політико-правові системи світу. Навчальний посібник. – К., 2006.
18. Географія США. Американські краєвиди. – К., 1992.
19. Географія. Світи, регіони, континенти. – К., 2004.
20. Герман С. Обличчя сучасної Польщі. – Львів, 2001. – 125 с.
21. Голуб Н.В., Клімкін П.А. Україна та міжнародні організації. – К., 2003.
22. Горбулін В. Національна безпека України та міжнародна безпека // Політична думка. – 1997. - № 1.
23. Дживелетов А. К. Средневековые города в Западной Европе. – М., 2002. – 304 с.
24. Дипломатія сучасної України: Енцикл. довід. – К., 1997.
25. Дорошко М.С. Країни СНД і Балтії. – Чернівці, 2008. – 308 с.
26. Дубович І. Країнознавчий словник –довідник. – Львів, 2002.

27. Дубович І.А. Країнознавчий словник-довідник. – К., 2008. – 839 с.
28. Дюррозель Ж.-Б. Історія дипломатії від 1919 року до наших днів. – К., 1995.
29. Индия: страна и ее регионы / Под ред. Е. Ю. Ваниной. – М., 2000.
30. Ислам и политика. – М., 2001.
31. Испания. Анфас и профиль / Под ред. В.Л. Верникова. – М., 2007. – 480 с.
32. История Средних Веков в 2 томах / Под. ред. С. П. Карпова. – М., 2005.
33. Ігнат'єв П.М. Країнознавство країн Азії. – Чернівці, 2006.
34. Історія Центрально-Східної Європи. Посібник для студентів історичних і гуманітарних факультетів / За ред. Л. Зашкільняка. Львів, 2001.
35. Камінський А. Вступ до міжнародних відносин. – Львів, 1995.
36. Киссинджер Г. Дипломатія. – М., 1997.
37. Козицький А. Новітня історія країн Азії та Африки (1918-1999): Курс лекцій. – Львів, 2000.
38. Коппель О. А., Пархомчук О. С. Міжнародні системи. Світова політика. – К., 2001.
39. Країнознавство. Країни СНД, Європи і Північної Америки / М.С. Дорошко, Р.Д. Кривонос, В.П. Крижанівський, Н.Ф. Сербіна. – К.: Ніка, 2009. – 312 с.
40. Кріль М. Боснія та Герцеговина у післявоєнні роки (1995–2005) // Педагогічна думка. – 2006. - № 1. – С. 35–41.
41. Кріль М. Македонія на зламі ХХ–ХХІ ст. // Педагогічна думка. – 2006. - № 2. – С. 63–68.
42. Кріль М. Молдова: роки незалежності // Педагогічна думка. – 2007. - № 2. – С. 49–55.
43. Кріль М. Республіка Білорусь: 1991–2006 рр. // Педагогічна думка. – 2007. - № 1. – С. 58–66.
44. Кріль М. Сучасна Албанія // Педагогічна думка. – 2005. - № 1. – С. 40–47.
45. Кріль М. Сучасна Хорватія // Педагогічна думка. – 2005. - № 2. – С. 32–38.
46. Кріль М. Сучасна Чехія // Педагогічна думка. – 2005. - № 3. – С. 31–41.
47. Кріль М.М. Історія країн Центрально-Східної Європи (кінець ХХ – початок ХХІ ст.). Навчальний посібник. – К., 2008. – 284 с.
48. Кріль М.М. Історія Словаччини. – Львів, 2006. – 264 с.
49. Кучик О., Мацяк М. Міжнародні відносини і світова політика. Методичні вказівки та рекомендації до академічного курсу. – Львів, 2005. – 29 с.
50. Мала енциклопедія етнодержавознавства. – К, 1996.
51. Малая энциклопедия стран / Сиротенко Н.Г., Менделев В.А. – М., 2001.
52. Масляк В. Країнознавство. – К., 2007.
53. Международная энциклопедия «Страны и их объединения (география, история, религия, власть, экономика, социальная сфера)» / Под науч. ред. проф. Севрука М.А. – М., 2001.
54. Міжнародні відносини і євроатлантична інтеграція України / Під. Ред. Л.С. Голопатюка. – К., 2005.
55. Міжнародні відносини та зовнішня політика (1945–70-ті роки): Підруч. / В. А. Манжола та ін. – К., 1999.
56. Міжнародні відносини та зовнішня політика (1980–2000 роки): Підручник / Л. Ф. Гайдуков, В. Г. Кремень, Л. В. Губерський та ін. – К., 2001.
57. Пик Г. США – Велика Британія: особливі стосунки. – К., 2004.

58. Сапожникова Е. Страноведение. Теория и методика туристического изучения страны. – М., 2004.
59. Северная Европа. Регион нового развития / Под ред. Ю.С. Дерябина, Н.М. Антюшиной. – М., 2008. – 512 с.
60. Сергійчук І.М. Новітня історія країн Азії та Африки (1918 – кінець ХХ ст.). – Суми, 2002.
61. Современные международные отношения: Учебник / Под ред. А. В. Торкунова. – М., 2000.
62. Страны и народы мира: Энциклопедический справочник. – М., 1999.
63. Страны мира: Справочник. 1999 / Под общ. ред. И.С.Иванова. – М., 1999.
64. Страны мира. Информационно-аналитический справочник ЦРУ. – Екатеринбург, 2001.
65. Теория международных отношений на рубеже столетий / Под ред. К. Буга и С. Смита. – М., 2002.
66. Трохимчук С. В. Федунь О. В. Політична географія світу: Навч. посіб. – 2-ге вид., перероб. і доп. – К.: Знання, 2007. – 422 с.
67. Троян С.С. Будз М.Д. Термінологічний словник із методики країнознавчих досліджень. – Рівне, 2002.
68. Цыганков П.А. Теория международных отношений. – М., 2003.
69. Шепелєв М. Світознавство в контексті політизації цивілізаційного процесу // Людина і політика. – 2002. - № 2.
70. Шепелєв М.А. Теорія міжнародних відносин. – К., 2004.
71. Юрківський В.М. Країни світу. – К.: Либідь, 1999. – 368 с.